

Kommunstyrelsen

Plats: lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 14:00 - 16:20

§§ 182 - 203

Mötet ajournerades 14.50 - 14.55

Beslutande:

Morgan Bengtsson (S)
Rolf Jönsson (C)
Tommy Holmgren (SD)
Annika Sjöstedt (S)
Jerry Lilja (S)
Ola Claesson (S)
Ingeborg Braun (S)
Malin Åman (C)
Roal Bencic (SD)
Max Nielsen (SD)
Patrik Krupa (M)

Ersättare för:

Torsten Cairenius (M)
Ana Pezo (KD)

§§ 182 - 188. Glenn
Bengtsson (KD) ersätter §§
189 - 203

Övriga deltagare

Pirjo Veteli (S), kallad ersättare
Håkan Assarsson (S), kallad ersättare
Glenn Bengtsson (KD), kallad ersättare
Isac Johansson, sekreterare
Iréne Robertsson, kommunchef
Anna Brandholm, enhetschef barn och vuxna § 183
Ida Henriksson, hållbarhetsstrateg § 184
Karl Andrae, ekonomichef §§ 185 - 188
Öjvind Hatt, samhällsutvecklingschef § 189

Sekreterare:
Isac Johansson

Ordförande:
Morgan Bengtsson

Justerande:
Ingeborg Braun
.....

Anslagsbevis: Protokollat är justerat 2023-10-11 och anslås under perioden 2023-10-11 -- 2023-11-02. Protokollat finns på kommunledningsförvaltningen och tillkännages digitalt på www.olofstrom.se.

Kommunstyrelsen

KS § 184/2023

KS 2023/1442

§ 184/2023 Svar på remiss av SOU 2023:37 Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsökKommunstyrelsens beslut:

Föreliggande handling lämnas som svar på remissen SOU 2023:37 förstärkt skydd för den personliga integriteten med tillägget att oskuldsintyg och omvändelseförsök bör kriminaliseras och att oskuldskontroller bör ej vara straffbart med böter utan endast vara straffbart med fängelse.

Ajournering begärs av Morgan Bengtsson (S) och genomförs mellan 14.50 - 14.55.

Ärendebeskrivning

Ida Henriksson, hållbarhetsstrateg, föredrar ärendet.

En statlig utredning har haft i uppdrag att undersöka och föreslå eventuella åtgärder för att motverka oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök av HBTQI-personer. Lagändringar som föreslås är kriminalisering av oskuldskontroller, oskuldsingrepp och underlåtenhet att avslöja äktenskapstvång och barnäktenskap samt en utökning av utreseförbud genom (1990:52) vård av unga (LVU).

Oskuldskontroller beskrivs av utredningen som en undersökning av en flickas eller kvinnas underliv i syfte att bedöma om hon är oskuld eller inte. Ett oskuldsintyg utfärdas oftast av en läkare eller en annan betrodd person om en flicka eller kvinna framställs som oskuld. Oskuldsingrepp innefattar ett kirurgiskt ingrepp i en flickas eller kvinnas underliv i syfte att hon ska framstå som oskuld. Utredningen beskriver vidare hur dessa metoder kan fungera som åtgärder för att upprätthålla kontrollen över flickors och kvinnors sexualitet inom en hederskontext. Detta då normen inom dessa kontexter är att flickor och kvinnor ska förbli oskulder tills giftermål. Inom denna typ av kontext menar man att det finns fysiska tecken på om en kvinna är oskuld eller inte, ofta genom föreställningar om "mödomshinnan".

Utredningen har föreslagit att oskuldskontroller samt oskuldsingrepp ska kriminaliseras. Påföljden föreslås uppgå till böter eller fängelse i högst ett år. I samband med detta föreslår även utredningen att möjligheten att besluta om utreseförbud genom lagen (1990:52) vård av unga (LVU) ska utökas. Ett utreseförbud föreslås även omfatta de fall där det finns en risk att en person som är under 18 år förs utomlands i syfte att genomgå oskuldsingrepp eller oskuldskontroll. Utredningen föreslår även att underlåtenhet att avslöja äktenskapstvång och barnäktenskapsbrott ska kriminaliseras. Utredningen har bedömt att utfärdandet av oskuldsintyg däremot inte bör kriminaliseras. Lagändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2025.

Omvändelseförsök beskrivs av utredningen som "påtryckning eller tvång som syftar till att förmå någon att förändra, permanent dölja eller avstå från att leva i enlighet med sin sexuella läggning eller könsidentitet eller uttrycka kön på det sätt personen själv vill."

Omvändelseförsök beskrivs förekomma i hela världen och i många olika former. Utifrån den kartläggning som utredningen tagit del av går det dela in omvändelseförsök i fyra kategorier: kroppsliga metoder, terapiimiterande metoder, religiösa metoder samt andra

Kommunstyrelsen

KS § 184/2023

KS 2023/1442

påverkansförsök. Utredningen har gjort bedömningen att omvändelseförsök inte bör kriminaliseras.

Yttrande/Bedömning

I föreliggande remissvar föreslås utredningens betänkande godkännas. Detta då utredningens bedömning ses som rimlig inom samtliga områden. Utredningen tar avstamp i forskning samt kartläggningar och undersökningar inom bl.a. hälso- och sjukvården.

Gällande kriminalisering av oskuldskontroller och oskuldsingrepp är den främsta motiveringen att båda metoderna kan bidra till så kallade hedersnormer och att dessa i sin tur kan leda till hot, våld, kränkningar och inskränkningar i kvinnor och flickors frihet för de som lever i en hederskontext. I och med att kommuner har ett uppdrag att arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck går detta i linje med det arbete som görs i kommunen idag. Utredningen -genom forskningen- menar att oskuldskontroller och oskuldsingrepp även kan bidra till en felaktig bild av den kvinnliga anatomin genom föreställningar om bl.a. "mödomshinnan".

Sett till utredningens förslag att inte kriminalisera oskuldsintyg bedöms även detta som rimligt utifrån utredningens bedömning. Utredningen menar att ett intyg är mindre integritetskränkande än en kontroll eller ett ingrepp. Ett oskuldsintyg grundar sig oftast i en oskuldskontroll som föreslås kriminaliseras. Dessutom bör både skriftliga och muntliga intyg kriminaliseras för att ge effekt, något som beskrivs som en mycket långtgående process.

Då utredningen lyfter flera kartläggningar och undersökningar som visar på att det förekommer att kvinnor och flickor förs utomlands för att genomgå oskuldskontroller eller oskuldsingrepp blir en utökning av LVU-lagstiftningen rimlig.

Sett till kriminaliseringen av underlåtenhet att avslöja äktenskapstvång samt barnäktenskap är den främsta motiveringen att denna typ av brott ofta involverar flera personer och planering. En sådan kriminalisering kan därmed på sikt leda till att fler personer som har kännedom om ett eventuellt tvångsäktenskap eller barnäktenskap känner sig förpliktade att ingripa eller informera myndigheter. Utredningens motivering bedöms som rimlig.

Gällande utredningens bedömning att inte kriminalisera omvändelseförsök bygger det huvudsakligen på de undersökningar och kartläggningar som gjorts över förekomsten. Resultatet visar på att förekomsten inte är så pass stor i Sverige att det bör kriminaliseras. Kriminalisering ska vara den sista åtgärden och bör inte ske i garderande eller förebyggande syfte.

Samtliga förslag bedöms inte ha någon större inverkan på det kommunala självstyret eller de kommunala verksamheternas ordinarie arbetsområden eller uppdrag. Samtliga förslag bedöms även gå i linje med Olofströms kommuns arbete och fokus på barnrätten.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förslagen ses ha en mycket god påverkan utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv. Utredningens förslag bedöms främja Barnkonventionen genom artikel 6 varje barns rätt till livet, artikel 11 staten ska hindra olovligt bortförande av ett barn från ett land till ett annat, artikel 19 barnet ska skyddas mot alla former av våld, försummelse och utnyttjande, artikel 24 ett barn har rätt till bästa möjliga hälsa och till den hälso- och sjukvård han/hon behöver, artikel 34 ett barn ska skyddas mot alla former av sexuellt utnyttjande, artikel 35 staterna ska

Kommunstyrelsen

KS § 184/2023

KS 2023/1442

förhindra handel med barn samt artikel 36 ett barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande. Förslagen bedöms inte ha någon negativ påverkan utifrån barn- och ungdomsperspektivet.

Utifrån ett jämställdhetsperspektiv bedöms utredningens förslag ha en god påverkan. Samtliga av besluten grundar sig i kvinnors och flickors rättigheter. Förslagen bedöms på sikt bidra till en god påverkan till kvinnor och flickors integritet.

Ingen dialog har skett med berörda gruppen innan beslut i Olofströms kommun. Däremot bygger utredningen på undersökningar och kartläggningar inom de berörda grupperna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

SOU 2023:37 Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet
Hållbarhetsstrateg I.H
Hållbarhetsstrateg A.E

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

KS § 184/2023

Protokoll
Sammanträdesdatum
2023-10-03

6(6)

KS 2023/1442